

SYLABUS
dotyczy cyklu kształcenia 2026/2027 – 2027/2028
(skrajne daty)
Rok akademicki 2026/2027

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Doświadczalnictwo rolnicze
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Technologiczno-Przyrodniczy
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Nauk Rolniczych Ochrony i Kształtowania Środowiska Katedra Produkcji Roślinnej
Kierunek studiów	Rolnictwo
Poziom studiów	drugiego stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	niestacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok I, semestr 1
Rodzaj przedmiotu	przedmiot kierunkowy
Język wykładowy	j. polski
Koordinator	prof. dr hab. inż. Ewa Szpunar-Krok
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	prof. dr hab. inż. Ewa Szpunar-Krok

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Zajęcia terenowe	Liczba pkt. ECTS
1	9			14				3	3

1.2. Sposób realizacji zajęć

- ☒ zajęcia w formie tradycyjnej
☐ zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)
EGZAMIN

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Statystyka matematyczna. Znajomość zasad uprawy roli i roślin.
--

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Zapoznanie studenta z podstawowymi zasadami planowania i prowadzenia badań oraz metod weryfikacji hipotez i założeń badawczych w zastosowaniu do nauk rolniczych (agronomia).
C ₂	Przygotowanie studenta do pracy badawczej.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu Student:	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	zna i rozumie klasyfikację doświadczeń rolniczych	K_W03
EK_02	zna i rozumie zasady planowania, formułowania i testowania hipotez, prowadzenia doświadczeń rolniczych oraz analizy i interpretacji wyników badań	K_W03
EK_03	potrafi samodzielnie zaplanować i wykonać proste zadania badawcze	K_U03
EK_04	potrafi prawidłowo analizować i interpretować wyniki badań rolniczych	K_U03, K_U04
EK_05	jest gotów do ukierunkowanego doskonalenia się i przestrzegania zasad etyki zawodowej	K_K01, K_K04

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Podział i charakterystyka metod badawczych w naukach rolniczych. Metody: obserwacji, doświadczenia, ankietowa, wywiadu. Pojęcia stosowane w doświadczalnictwie rolniczym.
Specyfika doświadczeń laboratoryjnych.
Klasyfikacja doświadczeń polowych.
Układy doświadczalne dla doświadczeń jedno- i wieloczynnikowych.

B. Problematyka ćwiczeń laboratoryjnych, zajęć terenowych

Treści merytoryczne
Planowanie doświadczenia (ustalenie wielkości i kształtu poletek, liczby powtórzeń).
Technika zakładania i prowadzenia doświadczeń polowych.
Rodzaje obserwacji i pomiarów w badaniach rolniczych i metodyka ich prowadzenia.
Zasady pobierania prób w badaniach eksperymentalnych.

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Podstawowe charakterystyki populacji (prób) - średnie, mediana, odchylenie standardowe, wariancja w próbie, współczynnik zmienności, określenie błędu doświadczenia i ich wykorzystanie w analizie danych z doświadczeń rolniczych.
Analiza relacji i związków przyczynowo - skutkowych między dwiema zmiennymi.
Analiza wariancji w doświadczeniach czynnikowych (ANOVA).
Zajęcia terenowe z praktycznym wykorzystaniem wiedzy pozyskanej w trakcie zajęć.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład z prezentacją multimedialną,

Ćwiczenia: praca w grupach / dyskusja / projektowanie doświadczeń.

Zajęcia terenowe: Zapoznanie się z metodyką planowania, zakładania oraz prowadzenia obserwacji w doświadczeniach polowych na przykładzie wybranego gospodarstwa realizującego doświadczenia rolnicze.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	egzamin	w, ćw. lab.
EK_02	egzamin, kolokwium, sprawozdanie	w, ćw. lab., z. terenowe
EK_03	projekt	w, ćw. lab.
EK_04	projekt	ćw. lab.
EK_05	obserwacja w trakcie zajęć	ćw. lab.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

<p>Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się.</p> <p>Wykład: egzamin</p> <p>- egzamin pisemny z pytaniami otwartymi.</p> <p>Ćwiczenia laboratoryjne: zaliczenie z oceną</p> <p>- ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych z: kolokwiów i samodzielnie wykonanego zadania (statystyczne opracowanie wyników doświadczenia metodą analizy wariancji i interpretacja wyników).</p> <p>Zajęcia terenowe: zaliczenie bez oceny na podstawie sprawozdania.</p> <p>O ocenie pozytywnej z egzaminu i kolokwiów decyduje liczba uzyskanych punktów (>50% maksymalnej liczby punktów): dst 50-59%, dst plus 60-69%, db 70-79%, db plus 80-89%, bdb 90-100%.</p>
--

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	26
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego	5

(udział w konsultacjach, egzaminie)	
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	Przygotowanie projektu 12 Przygotowanie do zajęć 12 Przygotowanie do egzaminu 20
SUMA GODZIN	75
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	
zasady i formy odbywania praktyk	

7. LITERATURA

<p>Literatura podstawowa:</p> <p>Sporek K., Sporek M. Doświadczalnictwo ekologiczne - metody wybrane Wyd. 3 uzup. Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, Opole 2016.</p> <p>Januszewicz E.K., Puzio-Idźkowska M. Doświadczalnictwo rolnicze: przewodnik do ćwiczeń. Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko- Mazurskiego, Olsztyn 2002.</p> <p>Mądry W. Doświadczalnictwo. Badania czynnikowe. Wykłady i ćwiczenia. Fundacja Rozwój SGGW. Warszawa 1998.</p>
<p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>Hanusz Z., Tarasińska J. Statystyka matematyczna: wykłady i ćwiczenia dla studentów kierunków technicznych uczelni rolniczych. Wydawnictwo Akademii Rolniczej, Lublin 2006.</p> <p>Dobek A., Szwaczkowski T. Statystyka matematyczna dla biologów. Wydaw. Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego, Poznań 2007.</p> <p>Wasilewska E. Statystyka matematyczna w praktyce. Warszawa 2015. COBORU, IUNG-PIB – metodyki prowadzenia doświadczeń z roślinami rolniczymi (udostępniane z zasobów Katedry Produkcji Roślinnej Uniwersytet Rzeszowski).</p>

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej